नेपाल धितोपत्र बोर्ड
अधिकृत द्वितीय श्रेणी, निर्देशक (कानुन समूह) पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रमलाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा — पूर्णाङ्क: २००
द्वितीय चरण: अन्तर्वार्ता — पूर्णाङ्क: ३०

लिखित परीक्षा योजना (Written Examination Scheme)

पत्र	विषय	खण्ड	प्रश्न संख्या x अंक भार	समय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क
प्रथम	आर्थिक, धितोपत्र बजार तथा वस्तु विनिमय बजार	(क) आर्थिक सम्बन्धी	१ प्रश्न x २० अङ्क = २० अंङ्क २ प्रश्न x १० अङ्क = २० अंङ्क	३ घण्टा	१००	४०
		(ख) धितोपत्र बजार तथा वस्तु विनिमय बजार	१ प्रश्न x २० अङ्क = २० अंङ्क ४ प्रश्न x १० अङ्क = ४० अंङ्क			
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	(क) प्रचलित कानुनी व्यवस्था सम्बन्धी र यस सम्बन्धी समस्या समाधान	१ प्रश्न x २० अङ्क = २० अंङ्क ३ प्रश्न x १० अङ्क = ३० अंङ्क	३ घण्टा	१००	४०
		(ख) पूँजी बजार, गैर पूँजी बजार सम्बन्धी कानुनी व्यवस्था र यस सम्बन्धी समस्या समाधान	१ प्रश्न x २० अङ्क = २० अंङ्क ३ प्रश्न x १० अङ्क = ३० अंङ्क			

द्रष्टव्य:

१. प्रत्येक खण्डको छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरु हुनेछन् ।
२. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।
३. यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रमा परेका ऐन, नियमहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनुपर्छ ।
४. द्वितीय पत्रको खण्ड (क) र (ख) मा २० अंङ्कको समस्या समाधानको प्रश्न हुनेछ ।
५. यो पाठ्यक्रम मिति २०७५।०६।२२ देखि लागू हुनेछ ।

नेपाल धितोपत्र बोर्ड
अधिकृत द्वितीय श्रेणी, निर्देशक (कानुन समूह) पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र

खण्ड (क) आर्थिक **अंङ्क: ४०**

१. आर्थिक उदारीकरण, विश्वव्यापिकरण तथा निजीकरण *र नेपालको अर्थतन्त्रमा यसको प्रभाव ।*
२. अर्थतन्त्रका समष्टिगत आर्थिक परिसूचकहरु ।
३. नेपालको औद्योगिक नीति, मौद्रिक नीति, बाणिज्य नीति, वैदेशिक लगानी नीति तथा बित्त नीति ।
४. अर्थतन्त्रमा पूँजी बजारको भूमिका ।
५. मुद्रा परिवर्त्य खाता (चालु खाता तथा पूँजी खाता) सम्बन्धी व्यवस्था ।
६. धितोपत्र नियमन निकायहरुको अन्तर्राष्ट्रिय संस्था (International Organization of Securities Commission) ले प्रतिपादन गरेका सिद्धान्तहरु ।
७. South Asian Federation of Exchanges (SAFE) तथा Association of National Numbering Agencies (ANNA) सम्बन्धि जानकारी ।
८. नेपाल राष्ट्र बैंक, बीमा समिति, कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय, नेपाल चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट्स संस्था, नेपाल लेखामान बोर्ड, नेपाल लेखा परीक्षणमान बोर्ड आदिको काम, कर्तव्य तथा अधिकारहरु ।
९. विश्व व्यापार संगठनको अवधारणा तथा सिद्धान्तहरु ।
१०. आवधिक योजनाहरु
११. नेपालमा सार्वजनिक संस्थान
१२. आर्थिक विकासमा सार्वजनिक तथा नीजि क्षेत्रको सहभागिता ।
१३. संसदको अर्थ तथा लेखा समिति
१४. नेपालको संविधानमा आर्थिक कार्य प्रणाली

खण्ड (ख) धितोपत्र बजार तथा वस्तु विनिमय बजार **अंङ्क: ६०**

१. पूँजी बजारको वर्तमान अवस्था, समस्या तथा चुनौतीहरु ।
२. नेपाल धितोपत्र बोर्डको भूमिका तथा जिम्मेवारीहरु ।
३. प्राथमिक बजार र दोश्रो बजारको विकासक्रम, समस्या, चुनौती ।
४. वैकल्पिक लगानी कोष (private equity, venture capital) को अवधारणा ।
५. वस्तु विनियम बजारको वर्तमान अवस्था र चुनौतीहरु
६. वस्तु बजारका व्यवसायीहरुको काम, कर्तव्य र अधिकार ।
७. धितोपत्र बिनिमय बजार (Stock Exchange) को भूमिका तथा जिम्मेवारीहरु ।
८. धितोपत्र बजारमा धितोपत्र दलाल, धितोपत्र व्यापारी र बजार निर्माता तथा मर्चेन्ट बैंकिङ्ग व्यवसायको भूमिका तथा वर्तमान अवस्था ।

९. धितोपत्रको केन्द्रीय निक्षेप प्रणाली तथा धितोपत्र बजारमा केन्द्रीय निक्षेप प्रणालीको भूमिका र निक्षेप प्रणालीको वर्तमान अवस्था ।

१०. धितोपत्र बजारमा सामूहिक लगानी कोष तथा क्रेडिट रेटिङ्ग प्रणालीको भूमिका तथा वर्तमान अवस्था ।

११. नेपालको धितोपत्र कारोवार प्रणालीको वर्तमान अवस्था र चुनौतीहरु ।

१२. धितोपत्रको सूचिकरण सम्बन्धी व्यवस्थाहरु ।

१३. संस्थागत सुशासनको अवधारणा तथा कार्यान्वयनमा देखिएका चुनौतीहरु ।

१४. धितोपत्र बजारमा प्रचलित धितोपत्र उपकरण (Instrument) का किसिमहरु ।

१५. धितोपत्र बजार सूचकांकहरु ।

१६. नेपालमा इक्वीटी बजार र सरकारी तथा संस्थागत ऋणपत्र बजारको अवस्था ।

१७. ओभर द काउन्टर (OTC) बजारको महत्व तथा कारोवार प्रकृया ।

१८. सेक्युटराइजेशन सम्बन्धी अवधारणा ।

१९. मुद्रा बजार ।

नेपाल धितोपत्र बोर्ड
अधिकृत द्वितीय श्रेणी, निर्देशक (कानुन समूह) पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र

खण्ड (क) प्रचलित कानुनी व्यवस्था र यस सम्बन्धी समस्या समाधान **अंङ्क: ५०**

१. नेपालको न्याय प्रणाली ।
२. अदालती कार्यविधि (साधारण तथा असाधारण अधिकार क्षेत्र) ।
३. करार तथा कानुनी राय ।
४. विवाद समाधान सम्बन्धी बैकल्पिक व्यवस्था (Mediation, Arbitration, Adjudication, Negotiation आदि)
५. अर्ध न्यायिक निकाय सम्बन्धी अवधारणा ।
६. कानुन तर्जुमा सम्बन्धी व्यवस्था ।
७. अन्तर्राष्ट्रिय न्यायालय तथा अन्तर्राष्ट्रिय कानूनका सिद्धान्तहरु ।
८ संगठित संस्थाहरुमा कम्पनी सचिवको भूमिका तथा जिम्मेवारी ।
९. धितोपत्र सम्बन्धी नियमन व्यवस्थाको पालना तथा कार्यवाही (Compliance and Disciplinary actions)
१०. नियम पालना अधिकृत (Compliance Officer) को भूमिका तथा जिम्मेवारी ।
११. साना लगानीकर्ता (Minority) को संरक्षण ।
१२. धितोपत्र सम्बन्धी कसूरहरु र कसूरको तहकीकात तथा छानवीन प्रकृया ।
१३. कानुनका सामान्य सिद्धान्त : प्राकृतिक न्यायको सिद्धान्त, कानुनको शासन, संविधानवाद (Constitutionalism), दण्डको सिद्धान्त, कानून व्याख्याको सिद्धान्त, करारको सिद्धान्त र नजिरको सिद्धान्त।
१४. सम्पत्ति शुद्धिकरण तथा आतंकवादी क्रियाकलापमा वित्तिय लगानी नियन्त्रण: अवधारणा, शंकास्पद कारोवार पहिचान, जानकारी प्रवाह तथा विश्लेषण तथा संस्थागत व्यवस्था ।
१५. नेपालको संविधानका विशेषताहरु, न्यायापालिका र कार्यपालिका सम्बन्धी व्यवस्था ।
१६. मुलुकी देवानी तथा मुलुकी फौजदारी (संहिता)
१७. अदालती बन्दोबस्त ।
१८. यस सम्बन्धी समस्या समाधान ।

खण्ड (ख) पूँजी बजार, गैर पूँजी बजार सम्बन्धी कानुनी व्यवस्था र यस सम्बन्धी समस्या समाधान **अंङ्क: ५०**

१. धितोपत्र सम्बन्धी ऐन ।
२. वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी ऐन ।
३. धितोपत्र बजार सम्बन्धी वर्तमान नियमावलीहरु: सरकारी ऋणपत्र दोश्रो बजार व्यवस्थापन नियमावली, धितोपत्र बजार संचालन नियमावली, धितोपत्र व्यवसायी (धितोपत्र दलाल, धितोपत्र व्यापारी तथा बजार

निर्माता) नियमावली, नेपाल धितोपत्र बोर्ड नियमावली, धितोपत्र व्यवसायी (मर्चेन्ट बैंकर) नियमावली, धितोपत्र दर्ता तथा निष्काशन नियमावली, धितोपत्रको केन्द्रीय निक्षेप सेवा नियमावली, सामूहिक लगानी कोष नियमावली, तथा क्रेडिट रेटिङ्ग नियमावली, वस्तु बजार विनिमय सम्बन्धी नियमावली ।

४. धितोपत्र बजार सम्बन्धी वर्तमान विनियमावलीहरु: सरकारी ऋणपत्र दोश्रो बजार व्यवस्थापन विनियमावली, ओटिसी (ओभर द काउन्टर) बजार सञ्चालन विनीयमावली, धितोपत्र बजारको सदस्यता तथा कारोवार विनियमावली, धितोपत्र बजारको सूचिकरण विनियमावली, धितोपत्रको केन्द्रीय निक्षेप सेवा विनियमावली तथा धितोपत्र कारोवार राफसाफ तथा फछ्र्यौट विनियमावली ।

५. धितोपत्र बजार सम्बन्धी वर्तमान निर्देशिकाहरु: धितोपत्र निष्काशन निर्देशिका, बोनश शेयर निर्देशिका, पोर्टफोलियो व्यवस्थापन निर्देशिका, धितोपत्र बाँडफाँट निर्देशिका, सामूहिक लगानी कोष निर्देशिका तथा सम्पत्ति शुद्धिकरण तथा आतंककारी क्रियाकलापमा वित्तिय लगानी निवारण निर्देशिका ।

६. कम्पनी ऐन, नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, बैंक तथा वित्तिय संस्था सम्बन्धी ऐन, बीमा ऐन तथा नागरिक लगानी कोष ऐन ।

७. संगठित संस्थाहरु एक अर्कामा गाभ्ने र गाभिने सम्बन्धी अवधारणा तथा यस सम्बन्धी कानुनी व्यवस्थाहरु ।

८. विद्युतीय कारोवार सम्बन्धि अवधारणा तथा यस सम्बन्धि कानूनी व्यवस्था ।

९. विदेशी लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण ऐन, गैर आवासिय नेपाली सम्बन्धी ऐन, औद्योगिक व्यवसाय ऐन, आयकर ऐन, सम्पत्ति कर ऐन, मध्यस्थता ऐन, विदेशी विनिमय (नियमित गर्ने) ऐन, आर्थिक कार्यविधि ऐन तथा करार ऐन ।

१०. सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ्ग) निवारण ऐन, दामासायी सम्बन्धी ऐन, तथा अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग ऐन, सार्वजनिक खरिद ऐन र सार्वजनिक खरिद नियमावली *तथा आयकर नियमावली*

११. नेपाल धितोपत्र बोर्डको आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी नियमावली, खरीद नियमावली र कर्मचारी नियमावली ।

१२. बैकिङ्ग कसूर तथा सजाय सम्बन्धी ऐन, २०६४

१३. कर्मचारी संचय कोष ऐन, २०१९

१४. नागरिक लगानी कोष ऐन, २०४७

१५. निजीकरण सम्बन्धी ऐन, २०५०

१६. यस सम्बन्धी समस्या समाधान ।